

Основні тези Огляду ОЕСР інвестиційної політики в енергетичному секторі України

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

Приваблення інвестицій в енергетичному секторі є ключовим урядовим пріоритетом в Україні, оскільки цей сектор продовжує відігравати основну роль у забезпеченні безпеки та сприянні сталому зростанню. За даними Огляду, українське законодавство забезпечує належний рівень захисту інвесторів в енергетичному секторі та гарантує принцип недискримінації іноземних інвесторів. У рамках Огляду схвалюються зусилля України щодо ухвалення нормативно-правових актів для спрощення здійснення господарської діяльності в енергетичному секторі, а також реалізація реформ для удосконалення корпоративного управління державних підприємств і підвищення прозорості у сфері публічних закупівель.

Незважаючи на це, в Огляді зазначається, що загальний інвестиційний клімат в Україні викликає занепокоєння в інвесторів, про що свідчать позиції України в міжнародних рейтингах. Крім того, досі бракує сильної судової системи, що має важливе значення для завоювання довіри інвесторів не тільки до енергетичного сектору України, а й до країни в цілому. У сфері відповідального ведення бізнесу необхідні додаткові зусилля в усіх енергетичних підсекторах для зміцнення захисту довкілля, прав людини і трудових прав, антикорупційних заходів, а також практик забезпечення прозорості та розкриття інформації.

У представлених нижче основних тезах наведені практичні рекомендації, щоб допомогти Україні досягти цілей реформування енергетичного сектору для забезпечення енергетичної безпеки та переходу до більш чистого, конкурентного та привабливого енергетичного сектору.

ОСНОВНІ ТЕЗИ

Україна володіє значними запасами газу та інфраструктурою для транспортування та зберігання, що створює широкі можливості для енергетичних інвестицій. Країна багата на ресурси викопного палива, включно з вугіллям і природним газом, і розвиває низьковуглецеві джерела енергії, як-от біопаливо та інші відновлювані джерела енергії. Однак структурні проблеми, як-от

відсутність правової визначеності та серйозні фінансові дисбаланси в енергетичному секторі, а також наявність приватних інтересів підривають енергетичний потенціал України.

Щоб привабити приватні інвестиції в енергетичному секторі, Україна впровадила відкритий режим для іноземних інвестицій. У загальному, інвесторам забезпечують високі стандарти діяльності та захисту. Однак Україні слід завершити поточну земельну реформу та оцінити обмеження на придбання сільськогосподарських земель іноземними компаніями, особливо якщо Україна прагне активізувати свою біопаливну промисловість. Україна є стороною значної кількості міжнародних договорів.

Проблеми з доступом до ринку та інфраструктурою продовжують стримувати інвестиції приватного сектора та прямі іноземні інвестиції (ПІІ). В рамках Огляду України, між іншим, рекомендується удосконалити ринкові умови для фінансування більшої частки об'єктів енергетичної інфраструктури комерційними банками шляхом ухвалення політик, які створюють можливості для конкуренції між комерційними та державними банками; сприяти розвитку «зелених» і кліматичних фінансових продуктів, таких як «зелені» інвестиції, що відповідають найкращим екологічним, соціальним і управлінським стандартам і практикам; зміцнити інституційну спроможність державних органів, які беруть участь у державно-приватних партнерствах, шляхом проведення навчання та розроблення інформаційно-роз'яснювальних інструментів для інвесторів.

Україна перебуває на вирішальному етапі у плані реалізації політики, що приведе країну до сталого розвитку та вуглецевої нейтральності. У цьому контексті приватні інвестиції необхідні не тільки для фінансування проєктів сталої енергетики та створення нових енергетичних потужностей, а й для досягнення цілей України в розрізі вуглецевої нейтральності.

Україна також досягла значного прогресу у сфері започаткування бізнесу шляхом стимулювання інвестицій в енергетичний сектор завдяки впровадженню податкових, митних стимулів і пільг у сфері землекористування та спрощення процедур отримання дозволів. Проте в рамках Огляду України все одно рекомендується докласти додаткових зусиль для підтримання пропонованих інвесторам умов і забезпечення прогнозованості та визначеності державних заходів.

Україна вжила важливих заходів для стимулювання інвестицій в енергетичному секторі, але їй слід докласти додаткових зусиль для сприяння сталим інвестиціям. У цьому контексті в рамках Огляду України рекомендується здійснювати подальші дії щодо узгодження зусиль зі стимулювання та приваблення інвестицій з міжнародними зобов'язаннями України у сфері декарбонізації та скорочення викидів парникових газів. У рамках Огляду Україну також заохочують розглянути можливість створення інвестиційної платформи за принципом «єдиного вікна» для проєктів у сфері відновлюваної енергетики та енергоефективності, яка би включала всю інформацію та процедури, що знизить ризики для проєктів і

збільшити обсяг інвестицій у секторі.

Україна також здійснила ряд важливих заходів і реформ для протидії корупції. Незважаючи на важливі інституційні та антикорупційні реформи, довіра інвесторів до антикорупційної діяльності уряду залишається низькою. У зв'язку з цим у рамках Огляду рекомендується, щоб Україна забезпечила незалежність антикорупційних органів і достатній рівень їх забезпеченості ресурсами, повноважень і захисту від політичного та іншого втручання в їхню діяльність.

Хоча Україна приєдналася до Декларації ОЕСР про міжнародні інвестиції та багатонаціональні підприємства ще у 2017 році та намагається створити сприятливе середовище для ВВБ, необхідно докласти додаткових зусиль для сприяння ВВБ в усіх енергетичних підсекторах та зміцнення захисту довкілля, прав людини та трудових прав, антикорупційних заходів, а також практик забезпечення прозорості та розкриття інформації. У рамках Огляду Україні рекомендується оптимізувати політику та нормативно-правову базу у сфері ВВБ і забезпечити їх застосування в енергетичному секторі.

Інші рекомендації для України: поступовий перехід від «зелених» тарифів до більш конкурентних механізмів підтримки в секторі відновлюваної енергетики; забезпечення того, щоб процедури публічних закупівель і приватизації в усьому енергетичному секторі були прозорими, відкритими та вільними від корупції; подальше забезпечення інтеграції енергетичної та газової системи України із системами ЄС шляхом синхронізації з ENTSO-E та ENTSOG; усунення невідповідностей у нормативно-правовій базі та недоліків судової системи.

Проект ОЕСР «Підтримка реформи сектору енергетики в Україні»

Огляд ОЕСР інвестиційної політики в енергетичному секторі був підготовлений у рамках проекту ОЕСР «Підтримка реформи сектору енергетики в Україні» (2019–2021 рр.) за фінансової підтримки Уряду Норвегії згідно з Меморандумом про взаєморозуміння між Урядом України та ОЕСР щодо поглиблення співробітництва. Проект має на меті допомогти українським органам влади в реалізації реформ в енергетичному секторі країни та стимулюванні його ефективності, щоб підвищити його привабливість, конкурентоспроможність і розвиток. Огляд інвестиційної політики в енергетичному секторі був підготовлений у тісній співпраці з ключовими українськими стейкхолдерами, включно з Міністерством енергетики, Міністерством фінансів, Міністерством економіки, Кабінетом Міністрів та іншими відповідними державними органами. До його підготовки також долучилися представники громадянського суспільства, наукової та бізнес-спільноти і відповідні міжнародні партнери.

Детальнішу інформацію див. за посиланням: <https://oe.cd/UAenergy2021>

Огляди інвестиційної політики ОЕСР

Огляди інвестиційної політики ОЕСР являють собою огляд інвестиційних тенденцій та політик у країнах, що є об'єктом огляду. Такий огляд може охоплювати інвестиційну політику, стимулювання інвестицій та сприяння інвестиціям, конкуренцію, торгівлю, оподаткування, корпоративне управління, фінанси, інфраструктуру, розвиток людських ресурсів, політики сприяння відповідальному веденню бізнесу, інвестиції на підтримку зеленого зростання, а також ширші питання державного врядування. Для оцінювання клімату для внутрішніх та іноземних інвестицій на субнаціональному, національному чи регіональному рівнях в рамках оглядів застосовується комплексний підхід із використанням Рамкової концепції ОЕСР з інвестиційної політики. Крім того, пропонується план заходів для покращення рамкових умов інвестування та обговорюються виклики і можливості для подальших реформ.

Детальнішу інформацію див. за посиланням: www.oecd.org/investment/countryreviews.htm

Ключові контактні особи

Габріела МІРАНДА,
менеджер проектів в Україні,
Секретаріат ОЕСР з глобальних
відносин
Gabriela.Miranda@oecd.org
+33 1 45 24 95 01

Фредерік ВЕРЛЕ
координатор з питань дотримання Декларації ОЕСР про
міжнародні інвестиції,
Підрозділ з питань інвестицій, ОЕСР
Frederic.WEHRLE@oecd.org
+ 33 1 45 24 17 87

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs